

18-25
JANUARI 2026

SVERIGES KRISTNA RÅD
BJUDER IN TILL EKUMENISKA
BÖNEVECKAN. WWW.SKR.ORG

FOTO: IVARS KUPCIS/WOO

EKUMENISKA BÖNEVECKAN 2026

EN ENDA KROPP OCH EN ENDA ANDE

BILAGA

Den ekumeniska situationen i Armenien under de senaste 30 åren

Inledning

För Armenien innebar Sovjetunionens kollaps 1991 en viktig vändpunkt, som ledde till ett återuppvaknande av religiös och kulturell identitet. Under de senaste tre decennierna har det ekumeniska landskapet i Armenien genomgått anmärkningsvärda förändringar: Armeniska apostoliska kyrkan har återupplivats, nya kristna samfund har vuxit fram och man har gjort ansträngningar i interreligiöst samarbete.

Återupplivande av Armeniska apostoliska kyrkan

Armeniska apostoliska kyrkan, en av världens äldsta kyrkor, upplevde en renässans efter att den sovjetiska stats ateismen upphörde. Under sovjettiden var religiös verksamhet starkt begränsad, och många kyrkobyggnader fick nya användningsområden eller lämnades att förfalla. Den nyvunna religionsfriheten gjorde det möjligt för kyrkan att återta sin roll som grundval för armenisk identitet och andlighet.

Återupplivandet inleddes med restaureringen av kyrkans egendomar och återöppnandet av prästseminarierna. Moderkatedralen Heliga Etchmiadzin, det andliga och administrativa centrat för Armeniska apostoliska kyrkan, gick i bräsch för dessa ansträngningar. Kyrkan fokuserade också på prästers formering, på att främja religionsutbildning och återupprätta liturgiska traditioner som hade undertryckts i årtionden.

Framväxten av nya kristna samfund

När sovjetisk kontroll kollapsade fick man i Armenien se framväxten av olika kristna samfund och religiösa rörelser. Evangeliska och andra protestantiska kyrkor, som tidigare verkat i löndom, började grunda formella församlingar och bygga gudstjänstlokaler. Den armeniska evangeliska kyrkan, med rötter som går tillbaka till 1800-talet, fick uppleva att den växte. Pingströrelsen och karismatiska rörelser fick också fäste, särskilt bland yngre armenier som sökte samtida former av tillbedjan. Dessa samfund införde nya teologiska perspektiv och gudstjänstpraktiker, vilket bidrog till en religiös mångfald i landet. Under de senaste 15 åren har en särskild kommitté inrättats för att diskutera olika aspekter av samarbetet mellan Armeniska apostoliska kyrkan och de olika armeniska evangeliska kyrkorna. Samarbetet handlar om kyrkans sociala och diakonala uppdrag i Armenien.

Livet för de andra religiösa minoriteterna i armenien

Assyrierna, vars antal enligt folkräkningen 2011 uppgår till mellan 2 500 och 3 000, utgör den tredje största etniska minoriteten i Armenien, efter yazidier och ryssar. De flesta tillhör Österns assyriska kyrka, men det finns även en liten grupp som tillhör Kaldeisk-katolska kyrkan. Den största assyriska befolkningen är koncentrerad till byarna Verin Dvin och Dimitrov i Ararat-regionen, Arzni i Kotayk-regionen och Nor Artagers i Armavir-regionen. Relationen mellan de armeniska och assyriska folken har länge präglats av värme och vänskap, som grundar sig i att de har en gemensam historia och har erfaren liknande tragedier, inklusive de folkmord som begicks av det osmanska Turkiet under första världskriget. Assyrierna har en egen tydlig kulturell närvaro i Armenien, med fyra offentliga skolor där deras språk, neo-aramaiska, lärs ut. Dessutom är den assyriska folkgruppen representerad i Armeniens parlament. Relationen mellan Armeniska apostoliska kyrkan och Österns assyriska kyrka är lika vänskaplig. Detta underströks av det officiella besöket av den katolske patriarken Mar Awa III i Armenien 2021, under vilket han träffade *katolikos* för alla armenier, Karekin II.

Interreligiös dialog och ekumeniskt arbete

Under de senaste tre decennierna har vi sett en samlad ansträngning för att främja interreligiös dialog och ekumeniskt samarbete i Armenien. Armeniska apostoliska kyrkan har, samtidigt som den upprätthåller sin särskilda roll i regionen, engagerat sig i aktiviteter med andra kyrkor som den Armeniska katolska kyrkan och den Evangeliska kyrkan i Armenien, genom samarbetet med Armeniens bibelsällskap, Kyrkornas världsråds *Round Table Charitable Foundation*, m.m.

Sedan 2010 har Armeniska apostoliska kyrkan och Irans islamiska kultur- och kommunikationsorganisation fört en aktiv dialog om frågor som rör ekologi och religiös tolerans. Samarbetet stärktes av ett besök av chefen för Irans islamiska kultur- och kommunikationsorganisation, Mohammad Mehdi Imanipour, vid Heliga Etchmiadzins moderkatedral och det officiella mötet där med hans helighet Karekin II.

Utmaningar och möjligheter

Trots de framsteg som gjorts står det ekumeniska landskapet i Armenien inför flera utmaningar. Dessutom utgör framväxten av sekularism och materialism i det moderna armeniska samhället en utmaning för alla religiösa institutioners möjligheter att vara med och påverka.

Men utmaningarna ger också möjligheter till ytterligare ekumeniskt engagemang. Den gemensamma historien av förföljelse och överlevnad under sovjetiskt styre utgör en gemensam grund för kristna samfund att bygga på när man vill stärka banden sinsemellan. Det växande intresset för att bevara det armeniska kulturella och religiösa arvet erbjuder en plattform för samarbete i olika initiativ.

Slutsats

Den ekumeniska situationen i Armenien under de senaste 30 åren speglar ett dynamiskt och föränderligt religiöst landskap. Återupplivandet av Armeniska apostoliska kyrkan och framväxten av nya kristna samfund har format landets andliga och kulturella identitet. När Armenien fortsätter att lotsa sig igenom den moderna världens komplexitet kommer ekumenikens anda att spela en avgörande roll för att främja ett harmoniskt och inkluderande samhälle.